

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

Sermo. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De malicia pcti in genere

mū q̄ si pctōr rāpēnar ē i vica z nō vult deo recōciliari p̄ p̄niam q̄ libēter sibi pctā dimittē/ rē/ si puro corde vniā peccet: cū p̄posito p̄fī/ rēdi z ampli⁹ n̄ faciēdi: et nālī p̄niam rācū p̄n/ cipē et nū offendēdo p̄niam. ¶ Et p̄ h̄ decla/ rari ex alio. Si ei hoi placz z iustū eē dr: q̄ hōp/ ope p̄pali bono z meritoz iōi h̄ mōdo et nā p̄mia p̄seq̄. v̄r h̄ q̄s diu iacuisz i magnis pctis z ho/ die penitēret: sic recte penitēs vitā finiet. q̄/ re h̄ hō nō vult dicere q̄ iustū sit ex opposito q̄ q̄ mozt̄ finalī i malo ope siue i pctō moztali et nālī dānet. Si ei p̄mū p̄cedit fore iustū z pla/ cer: p̄cedat etiā z placeat scōm. Deinde malicia pcti q̄ntū ad p̄mū mēbz q̄ pctm̄ deo displiceat p̄p̄ria. Refuat̄ alijs t̄rbo mēbz ad seq̄ntē f̄monē. Rogem⁹ deū vt nob̄ det grām h̄ peni/ tendi pctā n̄ra: vt cor pctōz mala euadam⁹: et cū sc̄is oibz et nālī clare deū videam⁹. Amen.

Sermo II.

Quasi a facie co:

Qlubri fuge pctm̄. Eccl̄i. xxi. ¶ In p̄/ cedēti f̄mōe audis: q̄re q̄libz hō sū/ ma diligētia se custodire dōz ne deū offendat p̄ pctm̄ moztale. imo illd̄ rāq̄ serpētē v̄neno sūsi mū fugere. sex etiā cōditōes pctōz ex auct̄ate Job. z eandē q̄piculosū sit i ḡrare maliciā pcti: z pctā nihil aut parz reputare. Et i ḡne r̄tic au/ diuisz q̄rtuoz mala pcti moztal: v̄ies qz deo dis/ plicer. sc̄is iniuriā ifere z feret. diabolo placet: z hoi m̄sc̄ipl̄t nocet. Et t̄nc q̄ntū de/ dedit p̄mū mēbz declarauit: quō deo pctm̄ moztale tri/ pliciter displicet. Et q̄re de⁹ p̄niet pctā moztalia r̄palt̄ cōmissa/ et nālī zc̄. Nūc q̄ntū vidēdū erit de ceet̄ mal̄ pctōz moztaliū q̄re sūc fugiēda vt coluber i n̄p̄ thēma zc̄. Pro grā auē maria.

Quasi a facie colubri fuge pctm̄ vbi s̄. Et dicit̄ i p̄cedēti f̄mōe audis: p̄mū malū peccari moztal: v̄ies qz displicet deo p̄p̄ trāsgressiōe: p̄p̄ derelictiōez: z p̄p̄ puocatiōez zc̄. ¶ Sedz pctm̄ malū p̄p̄ qd̄ pctm̄ moztale ē fugiēdū vt colu/ ber est. qz sc̄is iniuriā ifere z eos offendit z co/ sc̄is iu/ rā eis feret. ¶ Pctm̄ sc̄is iniuriā iferat decla/ rae Uincē. i. Sp̄. moztali. iij. par. ij. di. xx. dicit̄ qz pctm̄ moztale regē z d̄m̄ sc̄oz offendit. s̄. deū. z iō eis iniuriā ifere: s̄m̄ illd̄ Eccl̄i. xxviii. Vir pctōz p̄turbat amicos. s̄. sūmi regis. v̄l q̄a a cōmuniōe z societate sc̄oz se subtrahit. q̄ntū eos ex cōdicatos iudicaret. v̄l qz p̄mū sc̄is se effi/ cit: dū p̄rarte p̄taci militat. Un̄ Eccl̄i. xii. Sic cōmunicabit lup⁹ agno: sic pctōz iusto. Et seq̄t̄ Que cōcariō homi sc̄ro ad canē: Ecce pctōz ca/ nis d̄. Ad qd̄ bñ sonāt etiā verba saluatoris ad chananēā loq̄nt̄. Mat. xv. Nō ē bonū sume/ re panē filioz z dare cambz ad māducādū. Et itez Eccl̄i. xxviii. di. Sic mozt̄ v̄itā: sic p̄ iustū pctōz. Quid aut̄ magis p̄t̄ p̄riari v̄itē q̄ mozt̄. sic pctm̄ valde p̄uat̄ sc̄is. Jō d̄ Sap. v. Pu/ gnabit orbis terraz p̄ isen saros. Sc̄abit iusti i magna p̄st̄ria ad ius eos: q̄ se angustiāuerit.

Et Sap. xvj. di. Creatura tibi factori deseruit ens exardescet in tormētū aduersus iniustos. imo vt dixi corā sc̄is feret. ¶ Un̄ i v̄ital patriū Exēplū legit̄. ¶ Q̄ cū q̄dam senex ambularet p̄ heremū vidit duos angelos cōcomitātes se. v̄nū a dex/ tris z aliū a sinistr̄. Et cū iuenissent cadauer boīs fecidū: senex obstruxit nares nō valēs fey corē sustinere. Angeli aut̄ h̄ nō fecerūt. sed staci postea viso iuuenē ornato/nares obstruxerūt. Et cū senex cām illi⁹ q̄reret: ait̄ angeli. Tu cū sis caro sent̄ ferore carnis. nos aut̄ cū sim⁹ spi/ rit⁹/ sentim⁹ solū sp̄iale ferore pcti. Un̄ An̄. z allegat Uincē. vbi s̄. Tolerabili⁹ feret canis puerid⁹ hoibz. q̄s aia peccat̄ deo z angelis.

Tertiu malū pcti p̄ter qd̄ ē detestādū z fu/ giēdū: est qz diabolo sup̄ oia placz. imo nihil p̄chari⁹ diabolo facere possim⁹ q̄ peccare. Et h̄ diabolo p̄p̄ duo. P̄rio: qz q̄nto magis hō peccat̄ z pctā sup̄ oia pctis accumulat: tāto ampli⁹ diabolo i cū po/ placet testatē accipit. qz p̄ pctm̄ hō se diabolo subijctē z seru⁹ ei⁹ fit: s̄m̄ illd̄ Jo. viij. Qui facit pctm̄ seru⁹ ē pcti. z s̄c̄ba ch̄i. Et p̄ p̄ns ē fu⁹ dia/ boli cui⁹ voluntatē facit: s̄m̄ illd̄. ij. Pct. ij. A q̄ q̄s sup̄at̄ est: ei⁹ z fu⁹ fact⁹ est. Et hac cā dia/ bol⁹ ch̄im tentauit: vt ei⁹ p̄t̄ acciperet: dū cū in excelsū montē duxit. regna mūdi illi offē dēdo. z p̄mittēdo illi se d̄uēz corū m̄bz: vt solū v̄nū pctm̄ cōmitteret/ adozādo ip̄m: cum d̄. x̄it Mar. iij. Nec oia dabo tibi si p̄cides adoz/ rauer̄ me. Ecce cū hō (vt ait̄ p̄h̄) sic nobilitat̄ ma creaturaz: imo tot⁹ m̄bz fact⁹ ē p̄p̄ boiez: vt illi fuit. z vt ex h̄ hō deo seruit: q̄ntū ma/ lū incurrit hō dū ex tāta dignitate venit ad tā/ tā i ḡminia: vt dicat̄ seru⁹ pcti. qd̄ t̄n̄ nihil ē f̄m̄ Aug. ex illo Jo. j. Sine ip̄o factū ē nihil. Et sic hō fuit pctō minor ē nihilo. Imo q̄nta v̄rez cū d̄ta est hoi q̄ fuit turpissimū demoni: ma/ ximo inimico suo: q̄ in corpe z aia ip̄m n̄c̄t̄ oc/ cidere. ¶ Ecce q̄ntū desēdit hō pctis fuidō. Quidā amādo carnis voluptates z cupiscē/ tias: sic immūdi z luxuriosi. Quidā appētēdo honores: vt sup̄bi z ambitiosi. Quidā q̄rendo diuitias z m̄di factitares: vt cupidi z auari. ita q̄ pauca sūc hodie q̄ istū nefandū t̄nariū nō seq̄nt̄. Et errissimē tales sūc miseri: qz istis rebz q̄ eis deberēt f̄uire/ ip̄i fuit. Et sic se nō nobi/ les: nō d̄nos: s̄ suos fuoz faciūt. ¶ Exēplū Exēplū habem⁹ de Diogene p̄ho. ¶ Q̄ cū q̄dā vice rōne sue em̄nētis sc̄ie z sapiētie ip̄ator eū visitaret. p̄hs ei noluit assurgere. Qd̄ vidēs ip̄ator ita/ cū d̄ta mozt̄ retrocessit. Venerūt discip̄li Dio/ genis dicētes. Quare h̄ fecisti: Nō modicum imp̄ator te honorabat: qz te pauperē eāt⁹ ac ra/ lis visitabat. tu v̄o ecōtrario eū ibonorasti: q̄a ei assurgere noluisti. Quibus r̄ndit. Nō decee vt suo fui mei reuerētā faciā. fuit ei suo meo sez m̄do q̄ m̄bi fuit. z iō fact⁹ ē vt m̄bi fuit. igit̄ nō decuit signū alicui⁹ reuerētie me sibi exhibere. ¶ Aliter legit̄ i v̄itis p̄hoz. c. l. Q̄ dū Alexander rex corā Diogene trāfirer. Dioges

Pctm̄ moztale sc̄is iu/ rā ifere

Exēplū

Exēplū

volū
ē p̄n
lif cā

nes rāq; illū spernēs n̄ respicit. **L**ui dicit. Alexander. Quid ē Diogenes q̄ me nō respicit; q̄si mei nō idigeas: **L**ui ille. Ad qd̄ necesse habeo fui fuoz meoz: **L**ui Alexander. Nūqd̄ fuozū tuoz fu? sū? **A**it. **E**go pualco cupiditate me is: refrenās illas z subijctēs mibi illas vt fui/ anemibi. tibi autē cupiditates pualer: z fu? ea rū efficer; eaz obrēpēras iustōi. Fuus igit̄ es fuoz meoz. **E**cce iam pr̄ ex euāgelio: ex ap̄lo Petro: z ex gēnli p̄ho: q̄ hō p̄cōr ē fu? p̄cī: z p̄ p̄ns diaboli. De hac fuitate merito p̄cōr d̄z dolere: q̄ se exepit d̄ fuitio oipotētes dei: a quo creat? **Z** ad cui? imaginē facer? est. z dedit se ad fuitiū z obsequiū diaboli maximi inimici sui. a q̄ tandē h̄z expectare maxias penas z icolerabi lia mala iferni. **J**o diabol? q̄si gl̄iando z impro perado d̄t p̄cōrū illd̄ **E**sa. xviij. **T**u q̄z vulnera/ rus es z n̄ si filis effec? es. **E**x q̄ ifer? q̄ si h̄ incidit i vni p̄cīm mortale: sūma diligētia ca/ uere d̄z nē cadat i scōm z tertiū. q̄z p̄ h̄ diabol? semp mag? z mag? p̄tātē eū accipit z i p̄cis tenet. z p̄ p̄ns miser p̄cōrū min? a p̄cis resurge re valer. **S**cō sup oia diabolo placet pec carū mortale z nihil sibi ē chari? p̄p̄ maximi lucrū qd̄ i p̄cis se adq̄rere putat. **L**ū em̄ sit sū/ mus inimic? ch̄i d̄ni q̄ aias de iferno libaur: z p̄tātē diaboli minuit: valde magnū lucrū se credit adq̄rere: dum aias sanguie ch̄i redem/ pras sibi adq̄rit. **U**n̄ refert Vincē. in Spe. vbi sup. **Q**uē diabol? p̄ q̄ndā demoniacū dicere q̄ p̄cīm ei fereret. **E**c illi q̄rētē q̄rē q̄ illd̄ cū cā/ ra diligētia p̄curaret. **R**nditē q̄ p̄p̄ lucrū. sicut cloacari? intrat latrinā licz ei feret. **E**t hīc ē q̄ diabol? assidue hoies ad peccādū cētat. **U**nde Greg. **A**ssidua tēratōe pulsat vt saltem redio vincat. **I**mo q̄nq; p̄ duos vel tres: imo p̄ decē vigiti z q̄draginta annos tenat vni hoīem vt eū i p̄cīm deijctat. **E**st obriner multū gauder. **L**ui? exēplū habem? in vitasparz: z recitat de exaltatiōe scēe cruc. q̄ diabol? i deserto q̄n/ dā monachū tērauit q̄draginta annis q̄sq; eū p̄duxit ad lapsum carnis. **S**ilē recitat Greg. **I**ij. dial. d̄ q̄dā Andrea episcopo funda/ ne ciuitatē. quē diabol? mlti? annis tētrādo ad h̄ semel p̄duxit vt quandā sancimonialē scēi p̄p̄ter scēitātē ei? habitātē ad postiora manu tāgeret. **I**ta z in vica Joānis euāgeliste habet **Q**uī uenit q̄dam suscitāt? a brō Joāne dice/ bat. q̄ videbat demōes gaudētes de ruina pec caroz. **Q**rūdā puersoz a brō Joāne et angelos de h̄ dolētes multū. **U**n̄ i p̄s. xxxix. **L**ōfundat̄ z reuerant̄ sil̄ q̄ q̄rūt aiam meā vt auferāt eā. **E**t seq̄t. ferant p̄festim cōfusiōnē suā q̄ dicunt mibi euge euge. vtz diaboli q̄ lerant cū male/ fecerim. **E**t Glo. oz. i. q̄ applaudūt mibi q̄si bo/ no aīo. q̄z sub specie boni d̄lectabil? diaboli pec cata psuadēt zē. **L**irca h̄ est q̄stio: vtz dia/ bol? directe sic cā p̄cī. **A**d hanc q̄stionē r̄ndet ē p̄ncipa san. **T**ho. i. ij. q. lxx. ar. i. q̄ sola volūtas hoīs l̄l̄ cā p̄cī ē directa z p̄ncipal cā p̄cī. cāq̄ inceri? mouēs.

Exēplū

volūtas
ē p̄ncipa
l̄l̄ cā p̄cī

Pro q̄ norandū vt d̄t scēus **T**ho. ibidē: q̄ vo/ volūtas lunras a duobz pōt moueri. **U**no mō ab obte/ mouet a cō: sic d̄i q̄ appetibile app̄hensuz mouet appe/ duobz tēn. **A**lio mō ab eo qd̄ inceri? inclināt volūtas/ tē ad volēdū. **H** autē nō ē aliō nisi ipsa volūtas. **V**el d̄. **D**eus autē non pōt esse cā p̄cī. q̄ vt d̄t **Aug. li. lxxvij. q. deo auctore nō sit h̄ d̄eritōz** **C**oncludit q̄ volūtas est p̄ncipal cā p̄cī. **E**t parte autē obiecti aliqd̄ mouet volūtatē tripl̄. **U**no modo ip̄m obiectū p̄p̄sitū sic cū dicim? q̄ cū excitat desideriū homis ad comedēdū. **A**lio mō ille qui p̄ponit b̄mōi obiectū. **T**ercio mō q̄ psuadet obiectū p̄p̄sitū rōne boni. inq̄n/ tū p̄ponit obiectū volūtatē psuadēdo rōni cāq̄ bonū z acceptandū. vbi solū est appariētia bo/ ni. **P**rimo res sensibiles exteri? apparētes mo uent volūtatē hoīs ad peccādū. **S**cōdo z tertio mō diabol? vel etiā hō ei? minister pōt incita/ re ad peccandū. vel offerendo aliqd̄ appetibile sensui. vt psuadēdo rōni. **S**ed n̄llo istoz triū modoz aliqd̄ pōt esse directa z p̄ncipal causa p̄cī. q̄ volūtas nō mouet ex necessitate ab ali/ quo obiecto nisi ab vltimo fine. **E**x q̄ sequit̄ q̄ neq; res exteri? oblata. neq; ille q̄ cā p̄ponit. neq; q̄ psuadet. est sufficiens cā p̄cī. **E**t iō cum diabol? suggerēdo: vel aliq̄ appetibilia p̄ponē do inducit i affectū p̄cī. nō ē directa cā p̄cī s̄z solū psuasua. vtz p̄ modū p̄ponēt? vel psuas dent? appetibile. **E**t ad talē sensū d̄t **Beda sup act? ap̄loz. Diabol? aīaz i affectu malicie tra/ hit. Et J̄sidor? de sū. bo. diabol? corda hoīz oc cultis cupiditatez replet.** **E**x p̄missis q̄ p̄z: q̄ null? peccādō pōt de diabolo cōquēre se ex/ cusando. q̄ diabol? eū induxit ad peccādū. s̄z em̄ seip̄m debet iculpare vt accusare. eo q̄ oē p̄cīm est volūtatū. z adeo voluntariū q̄ si nō esset voluntariū nō esset p̄cīm: **e**ste **Aug. Naz** **P**ccāsi licet diabol? obiecta delectabilia inceri? i cogit? est volū/ tatiōe z exteri? in sensu p̄ponat. licz etiā ad ap̄ carium p̄tendū z p̄sequēdū psuadeat. tū nō cogit ne/ q; cogere pōt hoīem ad peccādū. vt patz ex di/ cr? ḡ zē. **S**z itez d. q̄s an diabol? suggesti/ one siue psuasione aliq̄ mō sit cā oīz p̄cōz. **A**d h̄ r̄ndet scēus **T**ho. in p̄ma p̄e sūme. q. xxiij. ar. iij. **E**t p̄ma scēe vbi s̄. **Q**aliqd̄ d̄z cā alteri us dupl̄. **U**no mō directe. **A**lio mō indirecte. **L**ā alie? **I**ndirecte: sic cū aliqd̄ agēs causat aliqūā d̄l̄/ duplici? possessionē ad aliqūē effectū d̄ esse occasiōalr z aliqd̄ d̄. **I**ndirecte causa illi? effect? sic si dicat: q̄ ille q̄ secat ligna est cā cōbustōis ipoz. **E**t h̄ mō dia/ bol? est cā oīm p̄cōz n̄foz. q̄z ipe istigauit p̄/ mū hoīem ad peccādū. ex cui? p̄cō p̄secuta est in toro humano genere quedā p̄ntas siue in/ clinatio ad om̄e p̄cīm. **E**t p̄ hunc modū intelli genda sunt vba **Dionysij in li. de di. no. cū d̄t. Multitudo demonū est causa oīm maloz s̄z/ bi z alijs. S̄l̄r Damasceni: q̄ d̄t. Omnis ma/ licia z om̄is immūditia a diabolo sunt exco/ gitata zē. **D**irecte autē aliqd̄ dicit̄ esse causa al/ terius qd̄ operat̄ directe ad illud. **E**t h̄ modo**

Exēplū
Pccāsi
diabolo
sup oia
placet
Exēplū
Exēplū

De malicia pcti in genere

diabolus non est causa omnia peccati. Non enim omnia peccata committuntur diabolo instigante, sed quaedam ex corruptio peccatoe carnis et libere arbitrii; quod ut ait Origenes. Si diabolus non esset: adhuc homines haberent appetitum cibi et venereorum. Hoc etiam vult Augustinus in libro de ecclesiasticis dogmatibus dicens. Non omnes cogitationes male a diabolo excitantur, sed aliquotiens ex motu libere arbitrii emergunt. Sic ergo peccatum tertium merito siue malum; propter quod peccatum est fugiendum; quod diabolo super omnia placet et nihil charius diabolo facere possumus quam moraliter peccare, quod tamen est maximus inimicus noster. **¶** Quartum malum quod peccatum est fugiendum; quod homini multipliciter nocet.

E

¶ Nocet corpori bono nature: et variis terroribus hominem implicat.

¶ Nocet anime: quod tollit vitam anime scilicet deum et gratiam et spoliat vestibus virtutum infusarum.

¶ Facit hominem subiectum inimicis et odiosum.

Peccatum mortale nocet homini multipliciter

¶ Cruciat hominem per penam peccati mortali inseparabiliter annexam.

¶ Minuit inclinationem ad virtutes et prompicificat inclinationem ad vitia.

¶ Maculat et denigrat et immundat animam.

¶ Spoliat viuos et mortuos suffragiis ecclesie.

¶ Primum ergo peccatum mortale nocet corpori bono nature et variis terroribus hominem in hoc mundo implicat: per quod propter peccatum multi infirmantur et variis terroribus et timoribus sunt subiecti. **¶** Propter peccatum multi infirmantur: per illud apostoli ad Cor. xi. Jo iter vos infirmi sunt multi et ibecilles et dormiunt multi: scilicet per mortem quod irreverenter contabescunt. Et Jo. v. dixit dominus infirmo. xxviii. ante tacetis circa piscinam per baticam, postquam curavit eum. Ecce sanus factus es: iam noli peccare ne decideris tibi et ingrat. ex quo per quod infirmus factus fuerat propter peccatum. Jo ecclesia de peccato. Et si infirmitas statuitur di. Districte precipimus medicis corporum: ut cum eos ad infirmos vocari cogigerit. ipsos ante omnia moneant et inducant: ut medicum ad advocet animam: ut postquam fuerit infirmo de spirituali salute provisus: ad corporalis medicine remedium salubrius procedat. ut cum cessante cesset effectus. Ubi dicit Hostiensis. Ex quo dicitur precipimus: ne cessitate importat. et transgressor peccat mortali.

Peccatum nocet homini non naturali sed peccato hominis in sensualitate. Et sic ratione subiectum sensualitati. Et per consequens vivit more bestiarum: sicut illud psalmi. Homo cum in honore esset non intellexit. comparatur est iumentis insipientibus: et similis factus est illis. In quibus verbis prophetas tangit tria mala. contra triplicem honorem qui datus est homini in sua creatioe. Primum honor fuit. quod factus est ad imaginem dei secundum mentem vel secundum intellectum: ut dicitur Gen. Contra quod dicitur. Non intellexit. Gen. suam dignitatem scilicet quod intel-

lectu vigeret. Vel non intellexit secundum Bernardum. unde cecidit ut doleat. ubi sit ut erubescat. quod vadit ut timeat. **¶** Secundus honor fuit quod datus est ei peccatum super irrationabilia. quod dicitur Gen. comparatur est iumentis insipientibus. Gen. amissa ratione non intellexit. id est comparatur est re. Unde Augustinus de tri. Honor hominis verus est imago et similitudo dei. quod non custodit nisi si ad ipsum a quo imprimi referat. **¶** Tertius honor fuit: quod ad similitudinem dei factus est in bonitate. quod ut dicit scriptura Iob. in gratia conditus fuit. contra quod dicitur Gen. factus est illis scilicet vitio non natura. viz iracundus: crudelis: superbus: gulosus etc. **¶** Quartus autem honor propter peccatum variis terroribus et timoribus peccatum va subiectus. declarat Gen. in spe. mo. ubi dicitur. rursus timor Si peccatum non esset non oporteret timere hominem: bus et timor nec mortem: nec infernum: nec purgatorium: nec iudicium moribus: nec aliquid periculum. secundum illud apostoli ad Rom. Si subiectus mus quoniam diligentes dei omnia cooperantur in bonum. Si ergo timenda sunt hec omnia. summe cavendum et timendum est peccatum. propter quod solum hec omnia sunt timenda. imo nihil nocet homini quod est sine peccato: secundum illud Gregorius. Nulla nocebit adversitas si nulla dominus iniquitas. Et Eccles. viii. Qui custodit mandatum non experiet quicquam mali. Et couersio quod habet bonum malum nihil est ei bonum. Unde Seneca. Nihil est homini bonum sine bono. solum malum fecit hominem malum. Unde Mattheus. xxvi. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. imo melius esset ei non esse quam malum esse. quod malus charitatem non habet. quia quod non habet nihil quod faciat aut quod habet ei prodest. Et Mattheus. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus. animam autem non possunt occidere. Et I. ad Cor. xii. Si distribuero in cibos pauperum. oes facultates meas. et si tradidero corpus meum ut ardeam charitatem autem non habeam nihil mihi prodest. Et in eodem ca. dicit. Si habuero oem fidem ita ut motes transferam. charitatem autem non habuero nihil sum. **¶** Et quod parum quantum peccatum nocet corpori. inducendum timorem: timorem et multa pericula. et tamen sine peccato homo nihil haberet timere etc. **¶** Secundum peccatum nocet anime. quod tollit vitam anime. scilicet deum et gratiam: et spoliat vestibus virtutum infusarum. videlicet donis spiritus sancti charitatem quod est virtus theologica quatuor virtutum cardinalium. et omnibus virtutibus infusis moralibus. propea dicitur Apo. xvi. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet: non autem loquitur de vestitu corporali. quod multi sancti in vilissimis vestimentis ambulauerunt. Sicut apostolus de seipso dicit. ij. ad Cor. xi. quod sit passus famem. sitim. frigus et nuditatem etc. Sed loquitur de vestimentis virtutum. de quibus et saluator dicit Mattheus. xxii. de eo qui non habuit vestem nuptialem. Ligatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores etc. Est tamen verum ut dicitur. quod generaliter peccatum mortale non tollit omnem virtutem infusam theologica sed solum charitatem. quod fides infusa solum tollit per heresim. vel errorem aliquem fidei. et spes infusa tollit per desperationem: sed tamen per penitentiam omnes prodece virtutes prodece restituuntur.

Pecm̄ ifundunt ifufa charitate. ¶ Sed d. q̄s quōd pec
 tollit vī carū tollit vitā aīe. Rūdet breuiter q̄ illo mō.
 am amīc q̄ q̄dlibet pecm̄ mortale p̄uarat hoīem amīcī/
 cia z ḡra dei si eā haber. vel p̄uarat si eam habe
 ret. q̄d autē peius esse p̄t q̄ manere in idigna
 tione z inimicitia oīporens dei. q̄ p̄t q̄n vult
 eum occidere z in gehennā mittere z damnare
 Martē. x. Timote eū q̄ p̄t animā z corpus p
 dere in gehennā. Sic q̄ patz. q̄ pecm̄ mortale
 occidit aīam sp̄ualit. q̄ p̄uar eam vita sua. sc̄z
 deo z ḡra dei. p̄ pecm̄ etiā mortale occidunt et
 p̄dunt oīa opera bona z meritoria hoīs. ita q̄
 oīa talia nihil amplī sibi p̄sunt i statu peccī ad
 vitā eternā. licz p̄ penitentiā reuīscat omnia
 illa q̄ in charitate fuerūt facta. fm̄ illō. Uīuere
 nō possunt q̄ nūq̄z viua fuerūt. Sz reuīscūt
 q̄ quondā viua fuerūt. sicut allegat̄ doct. circa
 dist. xv. q̄rti sententiāz. ¶ Ex illis patz. q̄ deus
 valde odit z detestat̄ pecm̄. nō em̄ sibi placens
 opa de genere bona a peccōre facta. recte sic hō
 nō placat̄ muneribz inimici sui. fm̄ illud Ecclī.
 xxxij. Dona iniqui nō p̄bat altissim̄. nec res

**Nota qd
 chīs fec
 propter
 peccā**

spicit in oblatōes coz; patz etiā illud ex eo. qz
 chīs oēs labores suos p̄tulit ad destruēdū pec
 catū. voluit em̄ carnē assumere vt carnē a peccō
 mūdaret. p̄dicare vt illud p̄tineret z destru
 eret. ap̄los z discipulos p̄ mundū mittere vt il
 lud impugnarēt. vēdī voluit vt nos a peccō re/
 dimeret. ligari voluit vt nos a peccō solueret.
 vulnerari vt nos a peccato sanaret. sanguinez
 Num fundere vt nos p̄ ipsum a peccō laueret.
 damnari ad mortē vt peccatū dānarēt. crucifi
 gi vt illud crucifigeret. z mori vt illō trāstige/
 rēt z occideret. Ideo dicit Hieron. Gratias tibi
 referimus saluator seculoz. qz fortissimū ad
 uersariū n̄m vicisti. quē dum vinceris occidi
 sti. In hoc chīs s̄s fuit Sanfont. qui mori
 voluit vt inimicos suos sc̄z philisteos occide/
 ret. vt p̄z Judicū. xvj. Et Blo. ad Coloz. j. de
 Innocēs occidit peccatū crucifigī. ¶ Tertio
 pecm̄ nocet homini q̄a facit hominē sibi inimi
 cū z odiosum. patet ex illo ps̄. Qui diligit ini/
 quitatē odit animā suam. Ubi dicit glo. Ille di/
 fac hoīez ligat iniquitatē. qui ex affectu z desiderio pec/
 sibī p̄nī i car. qui z si semp viueret semp peccare veller.
 imicū et Et Tobie. xij. dicit. Qui faciūt pecm̄ z iniquitā/
 odiosus. eē hostes sunt aīe sue. Uñ Sene. Nullū cōso/
 daliū tuoz magis odēs q̄ te. alios fugere po
 tertis. ce autē nunq̄z. Nec pestis ad mortē epalē
 nos adducit z adducit oēs antecessores n̄ros. s.
 pecm̄ z tandē infer mortē sp̄ritualē z eternā.
 Ideo dicit Ecclī. xxj. sicut patz in x̄bis themaris.
 Quasi a facie colubz fuge peccā. z si accesseris
 ad illa suscipiet te. Et seq̄t. dentes leonīs. den/
 tes eē p̄terficiētes aīas hoīz. De hoc dicit Vincē.

S

Pecm̄ quitatē odit animā suam. Ubi dicit glo. Ille di/
 fac hoīez ligat iniquitatē. qui ex affectu z desiderio pec/
 sibī p̄nī i car. qui z si semp viueret semp peccare veller.
 imicū et Et Tobie. xij. dicit. Qui faciūt pecm̄ z iniquitā/
 odiosus. eē hostes sunt aīe sue. Uñ Sene. Nullū cōso/
 daliū tuoz magis odēs q̄ te. alios fugere po
 tertis. ce autē nunq̄z. Nec pestis ad mortē epalē
 nos adducit z adducit oēs antecessores n̄ros. s.
 pecm̄ z tandē infer mortē sp̄ritualē z eternā.
 Ideo dicit Ecclī. xxj. sicut patz in x̄bis themaris.
 Quasi a facie colubz fuge peccā. z si accesseris
 ad illa suscipiet te. Et seq̄t. dentes leonīs. den/
 tes eē p̄terficiētes aīas hoīz. De hoc dicit Vincē.

Exēplū

Vincē. in spe. mo. vbi s̄. Sicut vita p̄ns ingrediētibz
 mel p̄pinar sophisticū. p̄grediētibz fel z acētū.
 egrediētibz venenū aspīdū i sanabile. Sic pec/
 catū ingrediētes exanimat. p̄grediētes obsti
 nat. z egrediētes exterminat. vt sic peccōz i aīa

z corpore simul damnet iusto dei iudicio. Et
 subiungit ibidē Vincē. vñ exemplū de q̄dam
 rege qui viridariū suū tradidit custodiibz dīo
 bus ceco z cōtracto. Cōtractus suadebat ceco
 vt ad arbores eū portaret z eleuaret. et de fruy/
 ctibz ei dare veller. qd z faciebat. Qd rex aduer
 tens vtrūq̄z mori adiudicauit. di. Tu ecce li/
 cet te excusas q̄ fructū nō videris. qz tñ cōtra/
 ctū portasti. q̄ nō nisi p̄ te fructū accepit. morre
 morieris. Ita s̄līr iudicat de d̄ aīa ceca. q̄ corpū
 portat z dirigit ad mala opa faciēda. qd sine
 regimine eius pecm̄ explere nō posset. ¶ Sile Exēplū
 exemplū ponit de duobz fratribz. sapiētē z stul
 to. qui eū redire debuerūt ad patriā suā d̄ quā
 elongari erāt. ad biuū venērūt. vbi audierūt
 a pastoribz loci. q̄ altera via q̄ erat alta/arra z
 aspera recte z secure ducebāt ad patriā suam.
 Alia vero q̄ erat lata et plana et delectabilis.
 nimis erat longa z piculosa z plena latronibz
 Lū autē sapiēs ire veller p̄ primā viam. ad ro/
 gatū fatū licet audisset periculū. p̄sensit tamē
 ire p̄ viam laram z piculosā zc. Lū autē s̄lī
 t̄rent a latronibz capri sunt. spoliati z vulnera
 ri. Et cū faruus p̄iceret in foueā occidendū et
 alius ligat̄ ad mortē duceret. maledicebat fa
 ruo. dices. q̄ p̄pter suā fatuitatē moreret. tunc
 respōdit fatū. Tu potē maledicari. qz tibi po
 tius impurandū est. q̄ me sciebas faruū z mibi
 credidisti z acq̄uisti. Adaprat̄ b̄ exemplū sic
 q̄ faruus est corpus siue sensualitas. sapiēs
 ania siue ratio. via arra q̄ dicit ad vitā est pe/
 nitentia. via lata est peccatū z inobediētia. pas/
 tores sunt p̄dicatores. patria est celestis regio
 latrones vero sunt demones zc. ¶ Quarto
 peccatū mortale homini nocet. qz cruciat ho/
 minē p̄ penā peccō mortali i separabilē annexā.
 Est em̄ mortali culpe hic in p̄senti seculo z i fu
 turo semp z inseparabiliter annexa pena. cāta
 em̄ est equitas diuine iusticie. vt dicit Bona.
 in. ij. sententiāz. distin. xxxvj. q̄ non patit̄ des/
 decus peccati ad modicū tempus esse sine des/
 core iusticie. Nam diuina iusticia z sapientia
 non p̄mittit etiam ad momentū esse aliquid cruciat
 inordinatū sine pena. Et ita nec peccatum a pe
 hoīem p̄
 na separatur. Talis autē pena nihil aliud est penam.
 q̄ remorsus p̄scientie z afflictio interna. Ideo
 dicit Bugu. in libro confes. Iussisti dominē ce
 ita est. vt pena sua sibi sit omnis inordinatus
 animus. Ex quo concludit q̄ ad culpam inse/
 parabiliter sequit̄ pena. siue pena dicat̄ dāni/
 ficatio quedā. siue quedam afflictio. siue que/
 dam inuoluntaria passio. Sed pena que est
 damnificatio semp sequitur z acū z habitū.
 quia nunq̄z homo est in culpa quin semp sit in
 damno. afflictio vero siue remorsus cōsciētie
 semper sequit̄ in habitu saltem. Nam licet p̄/
 p̄ter delectationē int̄ensam vel inconsideratio
 nem siue distractionē animi nō sentiat. tamen
 adhuc cruciat si aduerat̄ malicia peccati z qd
 per peccatū homo perdidit z incurrit. Talis
 a 4

**Hō p̄
 pecm̄ va
 ijs froz
 us z ris
 moribz
 ubiq̄at**

De malicia pcti in genere

autē pena comperit statim presenti. In futuro vero sequet̄ aha pena p̄summata z̄ p̄fecta que nunq̄ finem habebit. videlicet remouus p̄sciētie: pena sensibilis z̄. z̄ pena damni. Sic q̄ p̄z q̄ peccatū relinq̄ post se in aīa vermē rodētē z̄ mordētē p̄sciētiā. signanter dū modo accendit̄ eius malicia z̄ pena quā homo p̄ peccatū incurrit. Et quantum ad hoc fm̄ Uincē. in spē. moza. vbi s̄. peccatū facit hominē sibi ipsi inimicū z̄ infructuosum similem mari mortuo qd̄ nihil generat p̄tinens ad vitā. fm̄ illd̄ Esa. lix. Opera eoz̄ opa inuutilia. Et Hier. xvij. de maledictio viro dicit. Er̄it em̄ quasi murice in deserto ad est sine fructu bono z̄ vili. Est em̄ mirū ca fructū inuutilē ad edificationē. nec fac fructum q̄ est cōiūniēs ad nutritionē. Et dī alio nomine genestā: id est genus virgulti amarissimū. facit etiā peccatū hominē similem nucibus indie. que sūt pulcre z̄ magne ad modū caput humani: z̄ intus plene inueniunt serpētibz: vt patet in histo. transmarina. Sile est d̄ pomis zodo moz. q̄ exeret̄ apparent pulcra et incertū plena fauilla siue cineribz. ¶ Quinto peccatū inuilit inclinationē ad virtutes: z̄ p̄mpetificat anīmū ad vicia similia z̄ alia. sic patet ad expertentiā q̄ homo q̄ incidit in peccū mortale p̄romptior est ad alia peccata z̄ silia. Et indist̄ posit̄ ad bona. Causa autē illi est: qz̄ p̄ peccū dilacerant̄ z̄ ampliant̄ q̄tuor vulnera aīe per vulnera originale peccatū p̄tracta. qz̄ ratio p̄ peccatum aīe ex pecc̄ hebetat̄ i agēdis. cōcupiscētia magis exardescit caro or̄is in cōcupiscibili. z̄ volūtas indurat̄ ad acceptā dū bonū. Et difficultat̄ bene agēdi crescit quo ad irascibilē. Unde fm̄ Greg. peccatū qd̄ p̄ p̄nitentiā non diluit̄: mox suo pondere trahit in altud. Exemplū habem̄ in David. ij. Reg. xj qui p̄mo peccauit i visu. videndo Bersabee se lauante: in quo delectat̄ fuit. Secūdo peccat̄ vitē voluntate adulteri ādi. Tertio opere adulterij p̄perrati. Quarto homicidij Urte cōmiserendo: z̄ postea diuersis modis hec palliando. Simile de fratribz Joseph Sen. xxxvij. q̄ p̄z mo cōceperūt iram cōtra Joseph: postea habuerunt inuidiā z̄ odium cōtra ipsum. tandē volūntatē ipsum occidendi: postea egyptijs eum vendendo: z̄ tandē mentido dicētēs patri. Fera pessima deuorauit eū. Ecce quomodo vulnera peccatoz̄ ampliant̄ p̄ peccata seq̄ntia z̄. ¶ Ex isto patz̄ qz̄ peccatū valde nocet homini ad salutē anime sue: minuēdo inclinationē ad virtutes z̄ p̄mpetificando ad vicia. Nam si homo est sine peccato mortali: sic q̄libz̄ actu suo deliberato potest mereri augmentū gratie et glorie. z̄ sic in vna hora multis vicibz̄ potest altius in celum ascendere. imo ad altiorē angelum eoz̄ possz̄ in vna hora p̄scendere: si esset tam incensa cōteritio peccatoz̄ in eo. Quando vero est in peccato mortali: sic nullo ope quā r̄tūcunq̄ bono potest mereri ea que sunt ad vitam eternam p̄sequendā. s̄ ad huc opera bona

extra charitatē facta nō sine frustra: sic aperte ostēdit ap̄ls vbi s̄. ane l̄faz̄ f. inmediate. ¶ Volūtas autē voluntas induret̄ p̄ peccatū ad acceptā idurat̄ p̄ dū bonū: patz̄ ex illo Hier. xxx. Dura facta sūt peccū peccata tua. Et sequit̄. Insanabil factus est dolor tuus. Dura dicunt̄ peccata: qz̄ induratū faciunt hominē. Et Hier. xvij. dī. Peccatū iuda scriptū est sicut ferro in vngue adamātinō: id est in lapide adamātinō ad modū vnguis poliro. Et in hoc designat̄ indelebitas huius peccū z̄ ei⁹ manifestatio corā deo. z̄ h̄ maxime qm̄ se nescit i corde: vt fiat qm̄ indelebit. Sic em̄ spiritus sanctus facit de corde lapideo cor carneū. Ezec. xxxvj. Ita diabolus p̄ peccū de corde carneo facit cor lapideū: imo ferreū et tam durū: vt nec igne tribulationis: nec malleo p̄dicationis durius q̄ ferruz̄ existēs mollicescat. Un̄ Bern. v. de p̄sideratiōe: cor durum describit̄ sic ait. Cordis durū est qd̄ nec cōpunctione scindit̄: nec descriptio pietate mollicet̄: nec mouet̄ peccibz̄. minis nō cedat̄: flagellis indurat̄. ingratus ad beneficia: infidum ad cōsilia: seuū et p̄romptū ad iudicia: inhumanū ad humana: remerariū ad diuina. p̄teritorū oblitiscēs: p̄sentia negligens: z̄ futura nō p̄uidēs. Et vt breuiter dicam: ipsuz̄ est qd̄ nec deū timet: nec homines verec. De q̄ dī dicitur Eccl. iij. Cor durum male habebit in nouissimo. ¶ Sexto peccatum maculat̄ dentigrat̄ z̄ immūdat̄ animā. Quis exemplū habet̄ mus de heremita cui angelus apparuit: eos abscondēs coram iuvene specioso: z̄ nō coram caudauere. p̄ qd̄ datur̄ intelligi q̄ de⁹ z̄ angeli nullam immundiciā corporalem immundā iudicant nisi peccatum: fm̄ illud Mat. xv. De corde exiūt cogitationēs male: homicidia: adulteria: fornicatiōes: furta: falsa testimonia: blaſphemie. Hec sunt que coīquinant hominē. q. d. nlla alia immundicia maculat̄ hoīez̄ i p̄spectu dei: sed solū peccū. Ita z̄ nulla terrena ablutiō animā sic immundā mūdare pot̄: nisi de⁹ ei defugimur aquā celest̄ gratie cū igne sp̄s sancti. z̄ hoc crucē sanguinis agni incōraminati Jey su ch̄i: fm̄ illd̄ Apoc. j. Qui lauit nos a peccis nostris i sanguine suo. Et id̄ p̄p̄ immundiciā peccū peccū ap̄lus cōparat̄ peccōz̄ cant̄ reuerenti ad vomitū. z̄ porco loto i volutabro luti. dicit̄ ij. Pe. ij. Lapis reuersus ad vomitū suū: z̄ sus lora i volutabro luti. Sic em̄ peccōz̄ cuomēdo peccū p̄ p̄fessionē reuertit̄ p̄ recidiuā. Et sic porcus se lauādo sordidior reddidit. sic peccōz̄ q̄ peccū plāgit: nec tñ desertit̄: pene grauior se subijcit. Quā autē peccū denigret̄ aīaz̄: patz̄ ex illo Thresh. iij. Denigrata est sup̄ carbones facies eoz̄. Et Hier. xij. Si mutare pot̄ ethiops pellē suā: autē pard⁹ varietatē suā. et vos poteritis bene facere cū didicistis malū. Ecce quomodo peccatū aīaz̄ denigrat̄ z̄ maculat̄: imo diabolus q̄ est turpissim⁹ z̄ deterrim⁹ nihil hz̄ difformitat̄ nisi rōne peccū. ¶ Ubi ē adūp̄dū q̄ sic ap̄ ethiops

Nota. Qui sūt nigriores iudicant pulchiores. sic peccatores alios boies non reputant nisi in peccatis sine eis siles. Et sicut corui nō reputat pullos suos: sed degeneres vsq; q̄ nigrescūt: nec pui/dene eis q̄ diu nō nigrescūt: sed dñs roze celestis eos pascit. s̄m illō ps̄. Qui dat iumēs escas ipoz: r̄ pullis coruoz inuocātib; eū. Sic mūdanō curāt de filiis suis: nisi videāt eos nō grescere per peccā maculā r̄ maliciā. audiēdo illos iurare blasphemare: cōrumelias dicere: la scia vba r̄ opa demonstrare: astutias diaboli oñdere. r̄ sic de alijs. Tūc ei dicit. Ecce q̄ astutus. ecce q̄ prudēs puer iste. de pmo forte vez dicit de astutia: sed de scdo falsum. ¶ Exem/

Exēplū. plū habet in vira patrū de nigredine r̄ macula peccā. q̄d refert Vincen. in sp̄ce. moral. vbi s̄. Cum qdā sc̄tus ep̄us in die p̄sce deberet cōuicare parochianos suos: rogauit dñm vt oñderet ei q̄les essent. Qui vidit diuina illuminatione qdā nigros vt p̄r. alios habētes facies ignitas vt ferrū candēs. alios habētes facies sanguineas. alios lucidas vt sol. inter q̄s vñ dicit duas m̄lires vt sol lucidissimas. Appuit autē ei angelus dī. q̄ nigri erāt luxuriosi. ignei auari. sanguinei iracūdi. lucidi q̄ habebāt gr̄as dei. Et ait: q̄ due m̄lires de quib; audierat q̄ erant peccatrices: per p̄nias erāt illūinate. s̄m illō Esa. j. Lauamini mūdā estore. Ecce iā p̄z quō peccā aiām maculat r̄ deturpat: r̄ ecouer/so per p̄niam mūdā anima et purificat. Nec de ferro. ¶ S̄ primo peccāi spoliat viuos r̄ mortuos suffragijs ecclie: r̄ per hoc valde nocet hoī. De viuis p̄z s̄m doct. circa dist. xv. q̄r ei. quia quādo homo est in peccō mortali: aunc p̄uar e oñib; bonis que sūt in corā ch̄ianica re in ecclia catholica: que tamē als singula s̄i/ bi p̄desse. Est em̄ tunc tanq̄ membrū putridū siue mortuū in corpore: q̄ nō recipit influ xum aliq̄ue a corde siue a capite. Et ideo ecclia p̄pter malos boim opa que in ipa fiunt: dicit spelunca latronū. xvj. q. vij. Et bec circa me/ diuz. Q. autē peccāi spoliat mortuos suffragijs ecclie p̄z. quia anime existētes in purgato/rio seip̄as tuare nō possunt: eo q̄ sūt extra statū merendi. Et ideo orant illō ps̄. Partici/ pem me fac deus oim timentū re: r̄ custodien tū mandata tua. Sed peccator in mortali cul pa nō habet in se verū timorē dei: neq; custo/ di mandata dei. igit. ¶ Ex p̄missis ergo p̄z: q̄ peccāi est homi valde nocuū: imo nihil ma gis nocet homini q̄ peccāi. quia auferē homi ni terrā r̄ oñia bona terre. r̄ si non de facio: ta/ men de iure. Prop̄ea dicit Augu. q̄ peccōr nō est dignus pane quo vescit. imo nō est dignus q̄ celo cooperiat: r̄ a terra sustentet. quia crea torem celi r̄ terre offendit: r̄ sibi p̄rariat. Per mitterē em̄ d̄s peccōrem inعر iustos ambulare: r̄ quasi panem filioz manducare: vt cōuertat. vel si noluerit cōuerri: vt durius iuste damue

Nota. tur. Propter tantā ergo peccati maliciā valde

compatiendū ē miseris peccōib; q̄ cor r̄ cōsa ma/ la peccōis nō p̄pendit: r̄ i eis q̄si nihil nocēt: imo p̄sine: vitā suā ducit. Un̄ r̄ ex his r̄ alijs mal' peccōz oīporēs de' cātū cōpassus ē peccōr bus: vt p̄pter eos de cel' descēderet: hō fieret: s̄ p̄ius lachrymas effunderet: in sua natiuitate in sua circūcisōe: in ingressu ciuitatis hierl'm r̄ peccōz de tēplo expulsus: r̄ in cruce. Imo nō solū lachrymas: sed r̄ sanguinē orādo fudit in mōre olu et i in passiōe. r̄ tāde aiām deo p̄i p̄ morte obrulit i cruce. Jō de apl's ad Heb. v. Et clamore valido r̄ lachry mis p̄ces offerens exaudir' est r̄c. ¶ Implorem' q̄ dei misericōz vt n̄fam infirmitatē r̄ ad peccādū p̄nitatē ac/ tēdat r̄ respiciat: r̄ cor r̄ tanta mala peccōz nob obijctat: q̄ peccare timeam': r̄ vt colubum imo diabolū fugiam'. vt sic hic gr̄am r̄ tāde obtinere valeam' gl̄iam sempiternā

De multiplici stulticia peccōz i genere ¶ Sermo. III.

Peruersi difficile

Peruersi difficile corrigunt: r̄ stulroz infim' ē nume/ rus. Eccl's. j. In p̄cedētib; simōib; au diuistis plura mala peccōz. p̄pter q̄ qlibet pec/ catū mortale q̄libet vt colubz sp̄entē venē/ nōissimū fugere debz. q̄b; etiā modis peccatū mortale hoī nocet. Et quō aiām hois macu lar r̄ deturpat. Nūc p̄sequē intēdo dicere d̄ ml' tripli' stulticia peccōz: quā dērestat Sapiens in v̄bis p̄missis dicens: Peruersi difficile corri gunt: r̄ stulroz infim' ē numer'. vbi s̄. Pro gr̄a Ave maria. ¶ Peruersi difficile corrigū/ tur r̄c. vbi s̄. Primo intēdo exp̄dere autēe las p̄ctis allegatā. Scdo stulticias peccōz i gene re oñdere. Et tertio plures i p̄iculari r̄ in spe cie ex scriptis doctoz.

¶ Circa p̄mū est norandū q̄ beat' Hiero/ nym' super libz Eccl's vba p̄dicta sic exponit. Peruersi difficile corrigunt. Peruersus non dicit nisi qui deprauat' a recto est: q̄les sūt be retici: qui difficulter corrigunt dimittēdo erro rem suū: vt patz ad sensum. Nam r̄ plures se igni exposuerūt: sicut Joannes huf: r̄ plu/ res alij diabolo excecari. Irea r̄ iudei multē q̄ndam wienne sūt cōbusti in errore suo. Itz lud autē verbū Stulroz infim' est numerus duob; modis exponit. Primo sic. Sicut infimū est ignorū: ita ignorū r̄ incertū est q̄ sūt stuli r̄ qui sapiētes: r̄ qui boni r̄ q̄ mali. Et q̄ saluabunt r̄ quoz dānabunt. Secūdo exponi tur sic: Stulroz infim' est numer'. quia si/ que infimū incompatiliter excedit finitū: ita plures inueniunt mali q̄ boni: stuli q̄ sapiē tes: ponētes lucem tenebras r̄ tenebras lucē. estimātes s̄m sensum suū: corruptū dulce a/ marū: r̄ amarū dulce. Esaie. v. i. estimātes vñ am penitēcie asperā r̄ amarā r̄ duram: r̄ vias

